

**BLUES
VID**

**VÄNERNS
STRAND**

SOMMARTONER I ÅMÅL

Några julidagar varje år samlas bluesentusiaster i Dalslands största lilla stad.

En bluesfest rymmer så mycket, som en fikapaus med eget komp i fin miljö.

Tolv takter spelade enligt ett visst mönster och med tydlig basgång. Under några intensiva högsommardagar är det Åmåls melodi, när staden fylls av bluesentusiaster.

TEXT: INGELA HOFSTEN FOTO: SARA MAC KEY

VAD LAGOM det är! Kvinnan som ropar till sitt cykelsällskap syftar antagligen på det behagliga vädret. Men hon kunde lika gärna mena själva Åmål. Med sin promenadvänliga storlek, blandningen av gamla trähus och modernare i betong och tegel och sin lugna atmosfär är stadens känsla på något sätt just lagom, till och med under Åmål bluesfest. Då fylls gator, parker, krogar och kaféer av folk, i gästhamnen ligger båtarna i fyrdubbla led och på campingen mitt i stan är det fullspikat.

Och nästan var man går hörs de karaktäristiska bluesriffen, fem ackord fördelade över tolv takter i jämn lunk och med det där melankoliska "blåa" soundet som givit genren dess namn. På uteserveringar och restauranggårdar, liksom här och var på gator och torg, har små scener riggats upp. På gågatan blir det trångt när Sverigebaserade gatuartisten Homesick Mac lockar upp munspelaren Keith Dunn från Boston för ett litet smakprov inför Duns konsert senare i helgen. På Torggatan får bilarna köra i kringelkrok för att passera de många som stannat för att lyssna på svenska, numera USA-boende, Sofie Reed, som bjuder på såväl bluegrassklassiker som Cornelislåtar.

VID DET LILLA Fisketorget, där man förr köpte pinfärsk Vänerfisk men vars bodar numera erbjuder kebab och kaffe, har folk slagit sig ner i väntan på nästa spelning. En av dem är Karin Gredegård från Jönköping. Hon tillbringar semestern hos några vänner en bit härifrån och har åkt hit över dagen. ►

Åmåls
Bluesfest
2023 hålls
6-9 juli.

Peppad publik vid Bluesterminalens utescen.

Även vid det inhyrda tågvandrarnhemmet finns plats för en bluesscen.

Familjen Dagström-Haga är Åmålsbor och glada att deras stad står värd för festen.

Jamscen med häng mitt i stan.

MER OM ÅMÅL

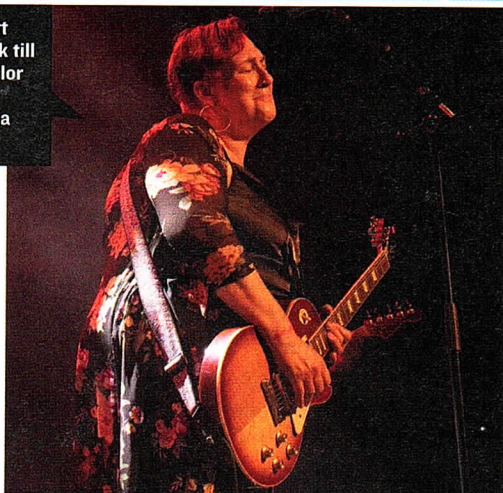
- Ligger vid Vänern i Dalsland
- Både strand och gästhamn i centrum
- Välbevarad trähusstad från 1700- och 1800-tal
- 9 500 invånare i centralorten

Prunkande och promenadvänligt – Åmål visar sig från sin bästa sida.

Den avslappnade stämningen inbjuder till samtal. Karin Gredgård och Petra Jensen hittar varandra.

Blues är att sätta musik till svåra känslor som sorg och brustna hjärtan.

MER ATT UPPTÄCKA I NÄRHETEN AV ÅMÅL:

- Not Quite, Fengersfors bruk: kulturellt centrum med gallerier, ateljéer, museum med mera.
- Vänerleden, nyöppnad nationell cykelled sjön runt, passerar Åmål.
- Yttre Bodane naturreservat: vandringsleder i skärgårdsmiljö med fina paddlingsvatten
- Tollebols kvarn: fika och kvarnmuseum

► – Jag hade ingen aning om att Åmål var så vackert, utropar hon och ser ut över trähusen vid sjökanten, en del av det som kallas Gamla staden.

Här på bänken har hon kommit i samspråk med en som visar sig vara en riktig bluesfestivalsveteran, Petra Jensen från Kristinehamn.

– Ett år har jag missat sen 1998!

Petra och kompisen Peter Dahl åker hit med husvagn varje år och har haft samma plats på campingen sedan 2006. Så är det för många bluesfestivalsbesökare,

– Vi har kompisar från hela Sverige som vi träffar en gång per år, här, säger Petra men påpekar att hon också varje år gör nya bekantskaper.

Petra Jensen och Peter Dahl brukar vara i Åmål alla fem festivaldagar. I dag har de strövat runt på sådana här gratisig. Senare ska de dra sig bort mot festivalområdet och jams scenen, med ett bad på den lilla stranden inplanerat på vägen. De övriga kvällarna är det självklart konsertscenerna som gäller.

”Jag hade ingen aning om att Åmål var så vackert!”

– Om man inte betalade in sig skulle man ju inte kunna få det här heller, konstaterar Peter Dahl och nickar mot musikerna på torgscenen.

Likadant resonerar Andreas Dagström, som sitter i gräset en bit bort tillsammans med sin familj. I kväll ska han och dottern gå på konsert medan hustrun Thea Johanne Haga stannar hemma med minstingen. Ändå är inte blues Andreas musik, det handlar snarare om att stötta det lokala kulturlivet. Familjen bor i stan och gillar skarpt hur den lever upp under festivalen.

– Sommarens höjdpunkt, säger Thea Johanne Haga som är stolt och glad över att lilla Åmål står värd för ett så stort arrangemang.

Blues passar här, tycker hon, eftersom staden liksom är lite ruffig.

– Ruffig på ett positivt sätt, menar jag. Att den inte är helt perfekt, liksom.

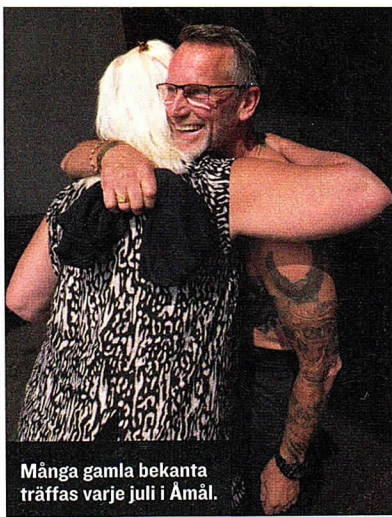
DET VAR 1992 som Åmålsbon och bluesälskaren Nils Lönnsjö tog initiativet till en bluesfestival i staden. Första året hade festivalen en enda scen och blygsamma 480 besökare. Sedan dess har festivalen växt långsamt och ojämnt, för att 2022 kunna stoltsera med 3 000 sålda biljetter till de digra konsertprogrammen men också flera gratis- och kringarrangemang.

Åmåls bluesfest anordnas och drivs ideellt av stadens bluesförening. Föreningens Åsa Lundequist och Tony Berg tar emot på det lilla kontoret mitt i stan, där volontärer säljer såväl biljetter som t-tröjor med festivalens logga. Redan från början har bluesfesten satsat på att bjuda in kända amerikanska artister inom genren, berättar de.

– Men svenska artister är basen, säger Tony Berg. Vi vill ►

Spontandans och partystämning när du minst anar.

Många gamla bekanta träffas varje juli i Åmål.

När märket faller drar festivalens huvudakter igång inne på Bluesterminalen.

► gärna lyfta fram mindre kända artister också. Men vi är väldigt nogga med att de håller hög nivå.

Föreningens bokningsgrupp har successivt jobbat med att vidga begreppet blues.

– Från början var det mest klassisk Chicagoblues, men vill man nå en bredare publik måste man boka bredare. Och egentligen hittar man ju blues i det mesta av populärmusiken, eftersom bluesen ligger till grund för rocken. Det betyder inte att vi kommer att börja ta hit rena popartister, men ändå.

ARRANGÖRERNA ÄR STOLTA över den ”oväntat jämställda” artistuppställningen. Övontad, eftersom kvinnliga artister enligt Tony Berg utgör max 20 procent av världens alla bluesartister.

– Vi har jobbat aktivt i flera år med att boka kvinnor.

Trots det är bara tio av de nära åttio artisterna på bild i programhäftet detta år kvinnor, vilket delvis förklaras av att många av de stora bluesbanden består av idel män.

– Men kvinnorna kommer mer och mer, särskilt bland de yngre, säger Tony och berättar att tjejerna utgör hälften av deltagarna i årets läger, School of Blues. Lägre samlar unga musiker från Sverige och Norge som får några dagars drillning av rutinerade artister.

Återväxten på musikersidan ser bra ut. Svårare är det att få en yngre publik att upptäcka festivalen. Tidigare försök att locka fler familjer med barnvänliga shower och uppträdanden har givit mager utdelning.

– Så vi bestämde oss för att satsa på kärnverksamheten, säger Tony Berg.

Vilket inte betyder att barn och ungdomar inte är välkomna, påpekar Åsa Lundequist. Barn under tolv går in gratis och tonåringar har rabatt.

VI STRÖVAR VIDARE ner mot Bluesterminalen, i grunden ett gigantiskt hamnmagasin strax utanför stadskärnan där festivalens huvudscener finns. Promenaden ackompanjeras av mäsarnas tjiande och buskspel, som det kallas i sådana här sammanhang när musiker spontant samlas för att spela tillsammans. Nära sjön ligger också Kulturmagasinet, den gamla 1600-talskyrkan som gjorts om till scen och utställningslokal, och där festivalkonserter också hålls. Utanför går det att fynda bland de många loppisbord som ställts upp på gräsmattan och från strandpromenadens uteserveringar stiger doften av grillad köttfärs – att bluesmat är lika med hamburgare tycks stadens krögare vara eniga om. Ett dopp vid den lilla stranden ser lockande ut, men vi fortsätter promenaden mot sydost, förbi det höga Kungsberget, dit man kan gå och få ännu bättre utsikt över stad och sjö, förbi alla tält, husvagnar och husbilar på campingarna, förbi de inhyrda nattågsvagnar som tillfälligt omvandlats till natthärbäрге.

Så är vi framme vid det gigantiska magasinet. På eftermiddagen är det utescenens jam som gäller: ett husband som kompar vem som än vill prova sina vingar inför publik. Det är bara att skriva upp sig på spellistan. Just nu spelar några yngre musiker under det gemensamma namnet The Blues Benders och det lilla utrymmet framför scenen fylls av dansande människor.

NÄR KVÄLLENS FÖRSTA band, Ida Bang & The Blue Tears, kör igång inne i Bluesterminalen blir det snabbt festkänsla. Publiken står och diggar, filmar och dansar eller har slagit sig ner på läktaren längre bak. Och inte ens när svenska bluesnestorn Roffe Wikström sjunger sin låt som börjar med orden ”Min farsa dog i cancer” sänks stämningen. Såklart inte, ett av bluesens ytterligare kännetecken är ju att texterna behandlar sorg och elände.

När vi går hemåt genom den ljumma sommarnatten ligger Väneren stilla och mörkblå. Förbi våra näsor stryker den söta men samtidigt friska doften av lindblom. Vid tågsvagnsvandrarhemmet sitter folk i fällstolar och lyssnar på det gungiga soundet från ett gäng gatumusikanter som spelar utanför. På campingen hänger folk vid sina tält och njuter av den vackra kvällen. I morgon blir det mera blues, innan det hela avslutas med den stora gospelkonsert som alltid utgör festivalens final. Men nu blir det godnatt, med fem ackord klingande i huvudet som vaggvisa. 🏠

BO MED STF I NÄRHETEN:

• Designhotell Upperud 9:9 – ombyggd spannmålssilo i Åsensbruk.

